

A szerző tiszteletével.

Különlenyomat „Az Időjárás“ 1937. évi
XLI. kötetének szept.–októberi számából

Sonderdruck aus „Az Időjárás“ B. XLI. 1937. Sept.-Okt. Heft

Vom Verfasser überreicht.

Felhőszakadás Budapesten

1937. május 23-án

Í R T A

Dr. Kakas József

Der Wolkenbruch in Budapest

vom 23. Mai 1937

V o n

J. Kakas

B U D A P E S T

Ez év május 23-án a kora délutáni órákban pusztító felhőszakadás vonult át Budapest és környéke felett, igen nagy károkat okozva magában a fővárosban is, méginkább azonban a fővárostól északra fekvő területeken. Ez a körülmény indított arra, hogy behatóbb vizsgálat alá vegyem a Szentháromság-vasárnapi felhőszakadást, mely a rövid idő alatt lehullott rendkívüli csapadékmennyiségével, nemkülönben az eső sűrűségével párját ritkítja a főváros időjárásának történetében. A feldolgozásánál *Réthly Antal dr.* kir. igazgató, egyet. tanárnak az Időjárásban már megjelent hasonló tárgyú cikkeinek* szempontjaihoz igazodtam, hogy ezáltal módot nyújthassak az Időjárás olvasóinak az eddig ismertett különleges nagyságú felhőszakadásokkal való összehasonlítására.

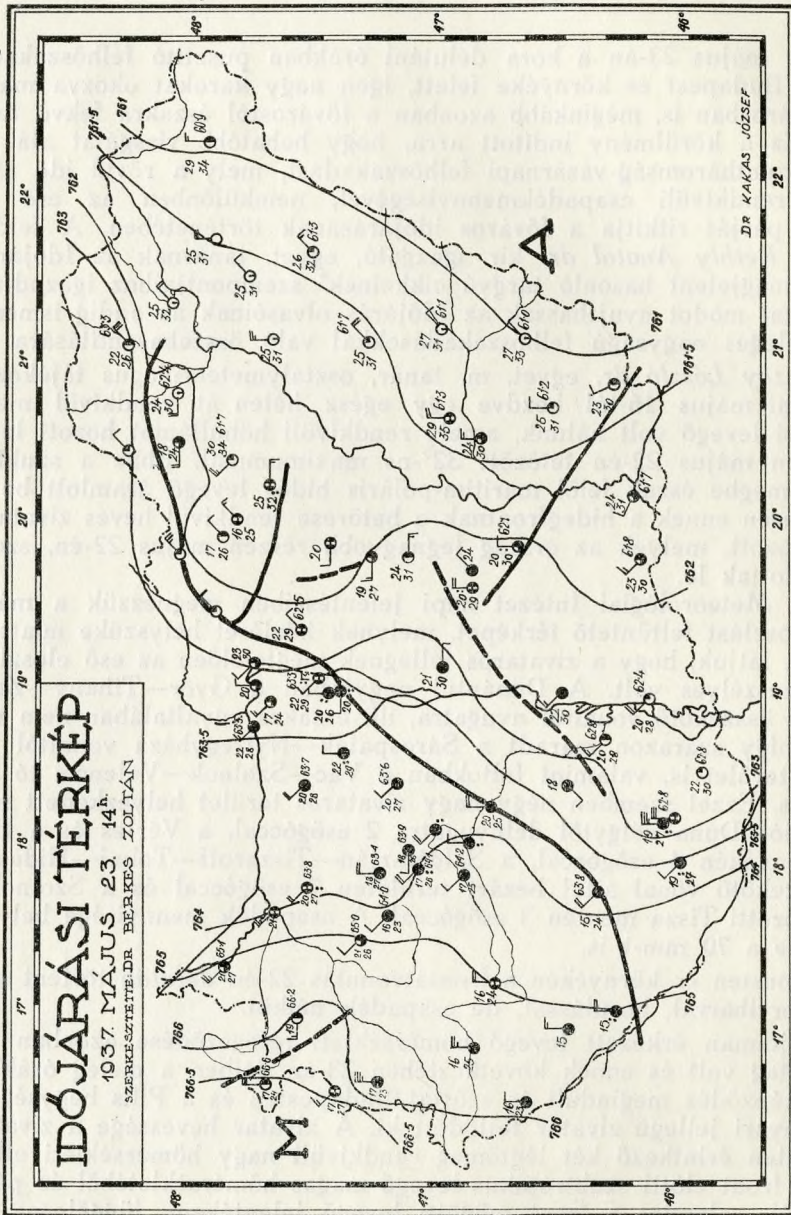
Aujeszky László dr. egyet. m. tanár, osztálymeteorológus tájékoztatása szerint május 16-tól kezdve egy egész héten át rendkívül meleg szubtrópusi levegő volt nálunk, amely rendkívüli hőhullámot hozott létre. Budapesten május 22-én tetőzött 32°-os maximummal. Ebbe a szubtrópusi légtömegbe észak felől maritim-poláris hideg levegő áramlott be és természetesen ennek a hidegfrontnak a betörése rendkívül heves zivataros esőket okozott, melyek az ország legnagyobb részén május 22-én, szombaton hullottak le.

Ha a Meteorológiai Intézet napi jelentéseiben megnézzük a május 22-i esőeloszlást feltüntetető térképet, melynek közlését helyszúke miatt itt mellőzzük, látjuk, hogy a zivataros jellegnek megfelelően az eső eloszlása is igen szeszélyes volt. A Dunántúl nagyjában a Győr—Tihany—Zalaegerszeget összekötő vonaltól nyugatra, ill. északra egyáltalában nem volt eső, ugyanígy szárazon maradt a Sárospatak—Nyíregyháza vonaltól keletre eső terület is, valamint foltokban a Vác—Szolnok—Velencei tó háromszög is. Ezzel szemben négy nagy zivataros terület helyezkedett el a Kapos—Sió—Duna völgytől délnyugatra 2 esőgóccal, a Vértes és a Börzsöny környékén 4 esőgóccal, a Salgótarján—Tiszaroff—Tokaj—Hidasnémetit összekötő vonal által bezárt területen 7 esőgóccal és a Szolnok—Szeged közötti Tisza mentén 3 esőgóccal. A csapadék mennyisége helyenként elérte a 70 mm-t is.

Budapesten és környékén a frontátvonulás 22-én *délután* történt erős széllel, porviharral, borulással, de csapadék nélkül.

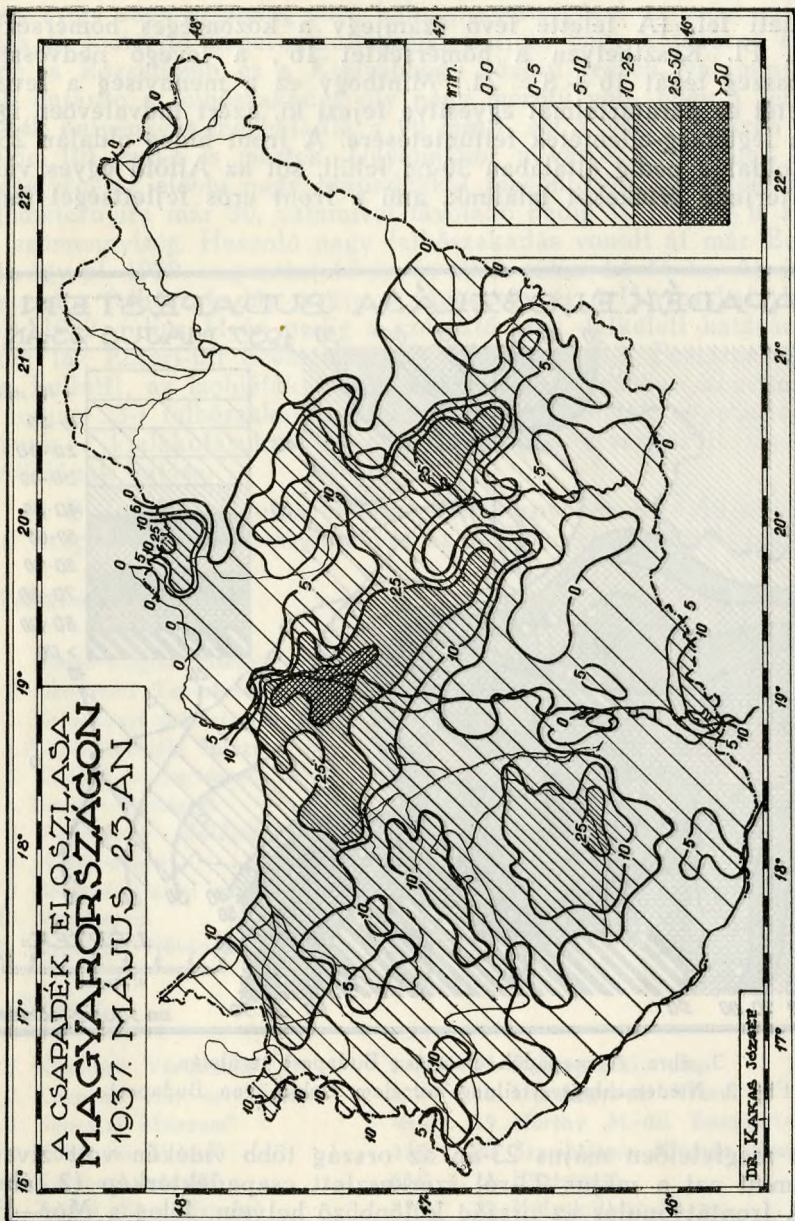
Az újonnan érkezett levegő hőmérsékleti rétegződése azonban nagyon ingatag volt és ennek következtében 23-án délben a meleg órákban a zivatarkepződés megindult és ezúttal Budapesten és a Pilis hegységben is heves nyári jellegű zivatar fejlődött ki. A zivatar hevessége a zivatarfront mentén érintkező két légtömeg rendkívüli nagy hőmérsékleti ellentétéből, a front előtti szubtrópusi levegő magas hőmérsékletéből és páratartalmából, valamint a front mögötti levegő jelentékeny függőleges hőcsökkenéséből magyarázható. A zivatar napján reggel 8 órakor Budapesten a fajlagos nedvesség 12.4 gr/kg, az ekvivalens hőmérséklet 51 fok volt. A front mögötti levegőben a német repülőfelszállások szerint 1100 méter magasságig 27—35 fokos ekvipotenciális hőmérsékletű levegő foglalt helyet.

* Dr. Réthly Antal: Felhőszakadás Budapesten 1929. augusztus 13-án. Időjárás. 1932. évi 9—10. füzet. — Dr. Réthly Antal: Felhőszakadás Budapesten 1932. július 11-én. Időjárás. 1935. évi 11—12. füzet.

1. ábra. Időjárási helyzet 1937. május 23-án 14h.
Fig. 1. Wetterlage am 23. Mai 1937.

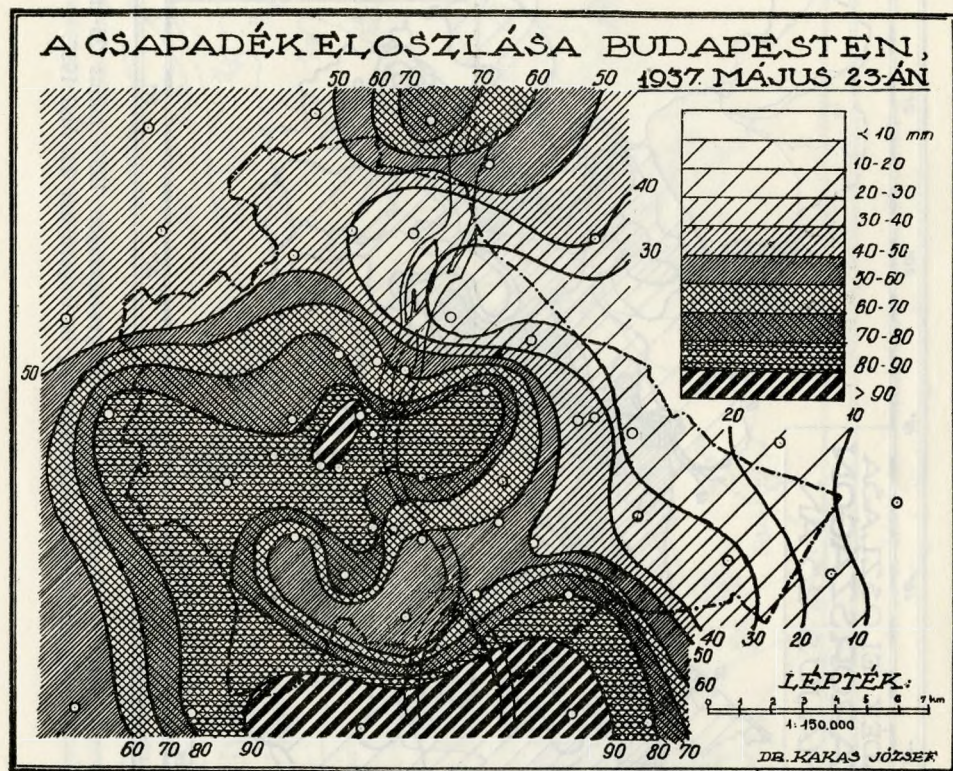
Az időjárási helyzetterkép (1. ábra), melyet a május 23-án délben 2 órakor, tehát éppen a budapesti zivatar kezdetekor Magyarországon végzett megfigyelésekből (hőmérséklet, légnyomás, nedvesség, szélirány, szélereősség stb.) *Berkés Zoltán dr.* volt szíves megszerkeszteni, részletes tájékoztatást nyújt a légkörben lejátszódott események okaira vonatkozólag. A térkép az egyes időjárási elemek eloszlását ábrázolja tengerszintre átszámított légnyomás alapján megszerkesztett izobárokkal (vékony összefüggő vonalak), a frontok elhelyezkedését (vastag összefüggő vonalak), a légiörmeg szétáramlási vonalait (szaggatott vastag vonalak), azonkívül

2. ábra. A csapadék eloszlása Magyarországon 1937. május 23-án.
Fig. 2. Niederschlagsverteilung in Ungarn am 23. Mai 1937.

látjuk rajta a borultságot, a szél irányát és erősségét, az állomások mellett jobbról a légnyomást jelentő számokat; az egyes állomások mellett található kettős kis pont jelzi, hogy az illető állomáson az észlelés pillanatában (d. u. 2 óraker) esett az eső. Ez az időjárási térkép mutatja, hogy a főfront a Csurgó—Kaposvár—Budapest—Salgótarján—Miskolc vonal mentén fekszik, és a főfront északnyugati oldalán lévő levegő lényegesen hűvösebb. Különösen kitűnik a kétféle levegő közötti ellentét az állomások *bal* oldalához bejegyzett *alsó* számjegyből, amely a hőmérséklet és a százalékos nedvesség tízes számjegyből alkotott ösz-

szeget tünteti fel. (A felette lévő számjegy a közönséges hőmérsékletet jelenti. Pl. Keszthelyen a hőmérséklet 16° , a levegő nedvessége 85%, az összeg tehát $16 + 8 = 24$.) Minthogy ez a mennyiség a levegő hőmérsékletét és páratartalmát egyesítve fejezi ki, azért tudvalévően igen alkalmas a légtömeg-ellentétek feltüntetésére. A front hideg oldalán 25—28, meleg oldalán pedig általában 30-on felüli, sőt az Alföld egyes vidékén 35-ig terjedő értékeket találunk, ami a front erős fejlettségét tanúsítja.

3. ábra. A csapadék eloszlása Budapest területén.

Fig. 3. Niederschlagsverteilung auf dem Gebiet von Budapest.

Ennek megfelelően május 23-án az ország több vidékén volt zivataros eső, amint azt a május 23-ról szerkesztett csapadéktérkép (2. ábra) mutatja. A frontátvonulás az ország különböző helyein, főleg a Mór—Budapest—Szolnok-vonalon, különleges helyi okok következtében szokatlanul heves felhőszakadással járt: Pomázon 111, Budafokon 101, Móron 41, Kecskeméten 31, Mezőtúr—Pószéken 46, Békéscsabán 32 mm esőt mértek. Amint látjuk, a legerősebb volt a felhőszakadás Budapest környékén északnyugati és délkeleti irányban elhúzó területűsáv felett. Ugyanakkor az ország északkeleti részén, az Eger—Tiszafüred—Püspökladány—Berettyóújfalu-vonaltól északkeletre egyáltalában nem volt eső.

A Budapest körüli csapadék eloszlását a 3. ábra tünteti fel. A budapesti csapadéktérképet 35, Budapest területén, és 17, a főváros közvetlen környékén lévő csapadékmérő állomás adata alapján szerkesztettem

meg, s így ezen aránylag sűrű hálózat segítségével az esőeloszlásról részletes és kielégítő képet alkothatunk. Látjuk, hogy a főváros középső részén, a Rózsadomb és a Kissvábhegy közötti részen, valamint a főváros déli határán a felhőszakadás oly nagy méretű volt, hogy a lehullott csapadék helyenként meghaladta a 90 mm-t, sőt a város határán túl, Budafokon 101 mm-t is mértek. Ugyanakkor a város területének északkeleti szegélyén, az előbbi nagy csapadékkal megöntözött területektől alig 4—5 kilométernyire már 30, valamivel távolabb pedig 10 mm-en is alul maradt az esőmennyiség. Hasonló nagy felhőszakadás vonult át már Budapest felett, így pl. 1929. augusztus 13-án és 1932. július hó 11-én. Az előbbi alkalommal a felhőszakadás magja a Jánoshegy és a Hármashatárhegy között volt, 1932. július 11-én pedig a székesfőváros délkeleti határán, sík területen (az Ecseri-úti Szemétáttemelő állomáson 112, Pestszentlőrincen 116 mm hullott), az izohiéták pedig sokkal szabályosabban követték egymást. A május 23-i felhőszakadás alkalmával az izohiéták egyenetlenül kanyarognak, s kialakulásuknál különös erősséggel érvényesült Budapest orográfiajának hatása.

A Budapest területén és közvetlen környékén levő 53 állomáson végzett csapadékmérések eredményét az alábbi két táblázat tartalmazza:

I. Táblázat.

Tab. I.

	mm		mm
1. Meteorológiai Intézet*	93.9	12. Zugló (Kamacsyt)	45.0
2. Kertészeti Tanintézet	83.2	13. Kövér-utca (Felső Mezőg. Isk.)	22.8
3. Krisztinavárosi vízművek	89.3	14. Mezőgazdasági Múzeum	71.2
4. Csillagvizsgáló Intézet	83.2	15. Békásmegyer	74.5
5. Királyi Várkertészet	75.0	16. Solymár	46.6
6. Sasad—Farkasrét	48.0	17. Budaörs	80.8
7. Ferenchegy (Zöldmáli-út)	70.9	18. Budafok	100.9
8. Margit-sziget	58.7	19. Pestszenterzsébet	97.4
9. Batthyány-utcai polg. isk.	76.0	20. Mátyásföld	—
10. Műegyetem	81.0	21. Rákospalota	41.0
11. Egyetemi Növénykert	58.5	22. Újpest	57.0

II. Táblázat.

Tab. II.

	mm		mm
1. Központi Városháza*	81.4	17. Rákospataki telep*	33.2
2. Központi csat. sziv. telep*	60.0	18. Istenhegyi-úti Vízmű	89.3
3. Néprajzi Múzeum*	48.2	19. Horthy M.-úti Beszkárt-telep*	76.4
4. Kőbányai Vízmű*	34.2	20. Szemétátem. állomás (Ecseri-út)*	81.4
5. Kerepesi temető*	63.0	21. Köztemető	32.3
6. Zuglói Kert. Iskola*	47.2	22. Hidegkúti-út 88. sz.	—
7. Állatkert*	86.1	23. Üröm	—
8. Óbudai Gázgyár*	35.6	24. Pesthidegkút	44.2
9. Andor-úti átem. állomás*	—	25. Nagykovácsi	41.0
10. Svábhegyi Vízmű*	88.3	26. Pilisvörösvár	45.7
11. Hármashatárhegyi Menedékház	46.3	27. Pilisszántó	—
12. Gellérthegyi Vízmű*	64.3	28. Rákoskeresztúr	13.1
13. Óbudai Csát. sziv. telep*	65.2	29. Pécel	5.7
14. Felsőmezőgazdasági Iskola*	40.0	30. Törökbálint	55.7
15. Budakeszi-úti telep*	78.0	31. Pestszentlőrinc	80.6
16. Angyalföldi id. sziv. telep*	28.0		

Az I. táblázatban szereplő állomások a Meteorológiai Intézet állomás-hálózatához tartoznak, a II. táblázatban szereplők pedig a Budapest Székesfőváros Csatornázási Ügyosztálya által fenntartott csapadékmérő állomások, melyeknek adatait a Csatornázási Ügyosztály volt szives a Meteorológiai Intézet rendelkezésére bocsátani. A csillaggal megjelölt állomások nemcsak esőmérővel, hanem esőíró műszerrel (ombrográf) is fel vannak szerelve. Az állomásokat nem a mérési eredmény nagysága, sem az állomások földrajzi fekvése szerint csoportosítottam, nem akarván eltérni az eddig követett módszertől, mely az állomásoknak régebben nyert létesítési sorszámaát veszi figyelembe. Azoknak az állomásoknak az adatai, ahol a mérés eredménye különféle okoknál fogva nem bírta el a legszigorúbb kritikát, a táblázatokból kimaradtak.

A csapadéktérkép szerkesztésénél a szokásos 24 órás, május 23-án reggel 7 órától május 24-én reggel 7 óráig mért csapadékösszeget vettem tekintetbe. Minthogy azonban a csapadékeloszlást feltüntető térképek az izohiéták természetéből kifolyólag is bizonyos mértékben csak eszményi képet adnak a csapadék eloszlásáról, s a valóságot a maga aprólékosságában csak nagyjából közelítik meg, az egyes izohiéták által bezárt területen természetesen mindig lehetnek kisebb-nagyobb eltérést mutató értékek. Ugyanígy csak megközelítő pontosságra tarthatnak igényt azok a csapadékmennyiséget hektoliterben kifejező számok is, melyeket az egyes egyenlő csapadékú vonalak által bezárt területeknek planiméterrel való felmérése útján nyerünk. A 10 mm-es esőközők által határolt és a székesfőváros közigazgatási határain belül eső területeken tehát megközelítően a következő vízmennyiségek hullottak le:

III. Táblázat.

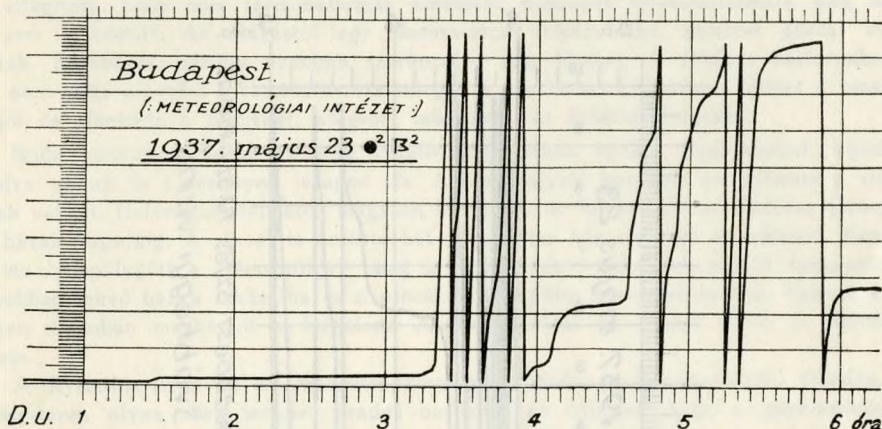
Tab. III.

Izohiéták Isohyeten	Terület Fläche	Átlagos eső Durchschn. Regenhöhe	A területre leesett víz Auf die Fläche fiel
0—10 mm	0.19 km ²	5 mm	9.5 × 1000 hektoliter
10—20 „	3.89 „	15 „	583.5 „ „
20—30 „	21.59 „	25 „	5397.5 „ „
30—40 „	24.50 „	35 „	8575.0 „ „
40—50 „	30.50 „	45 „	13735.0 „ „
50—60 „	23.70 „	55 „	13035.0 „ „
60—70 „	23.16 „	65 „	15054.0 „ „
70—80 „	24.50 „	75 „	18375.0 „ „
80—90 „	38.52 „	85 „	32742.0 „ „
90—100 „	3.89 „	95 „	3695.0 „ „
Összesen:	194.44 km ²		111201.5 × 1000 hektoliter

Budapest székesfőváros 194.44 km²-nyi területére tehát 1937. május hó 23-án délután, nagyjában 2 és 6 óra között 111,201.500 hektoliter, ke-rekszámban 11.1 millió tonna vízmennyiség zúdult. Ha eltekintünk a valóságos eloszlástól, kimondhatjuk azt is, hogy a főváros minden négyzetmé-ternyi területére átlag 57 liter víz esett, összesen 11.12 milliárd liter, szemben az 1932. július hó 11-i felhőszakadással, amikor 5.4 milliárd li-ter, és az 1929. augusztus 13-i felhőszakadással, amikor 5.9 milliárd li-ter esett és átlagban 32 liter víz jutott Budapestnek egy-egy négyzetméte-rére. Hangsúlyozni kívánom, hogy nem lehetetlen, hogy még ezeket a szá-mokat is meghaladó mennyiségű csapadék hullott le. Még azt is megállá-píthatjuk, hogy a május 23-i felhőszakadás egymaga zúdított akkora víz-

mennyiséget fővárosunkra, mint a fent említett kettő együttvéve, és amióta Budapesten rendszeres észlelések folynak, májusban ekkora eső még nem fordult elő.

Szemléltető képet nyújtanak a május 23-i felhőszakadás időbeli lefolyásáról a 4. és 5. ábrában bemutatott esőgörbék. A Meteorológiai Intézet kertjében felállított esőíró műszer éppen a percnkénti esősűrűség nagyobb pontossággal való kiértékelhetősége kedvéért *Réthly Antal dr.* kir. igazgató intézkedésére már évekkel ezelőtt kétszeres sebességre lett átalakítva, úgy, hogy 10 percnként 5.3 milliméteres utat tesz meg a szalag, ennél fogva megközelítően teljes pontossággal lehet megállapítani az eső sűrűségét. E szerint 10—15 percen át ismételtelen közel 2 mm hullott

4. ábra. A Meteorológiai Intézet ombrogrammja.

Fig. 4. Ombrogramm, Meteorologisches Institut.

percnként, a legnagyobb esősűrűség pedig budapesti helyi középideőben számítva (16 perccel több a zónaidőnél), 15 óra 29 és 30 perc között, egy perc alatt körülbelül 5 mm volt. A görbe egyes szakaszainak kiértékelése a következő:

IV. Táblázat.

Tab. IV.

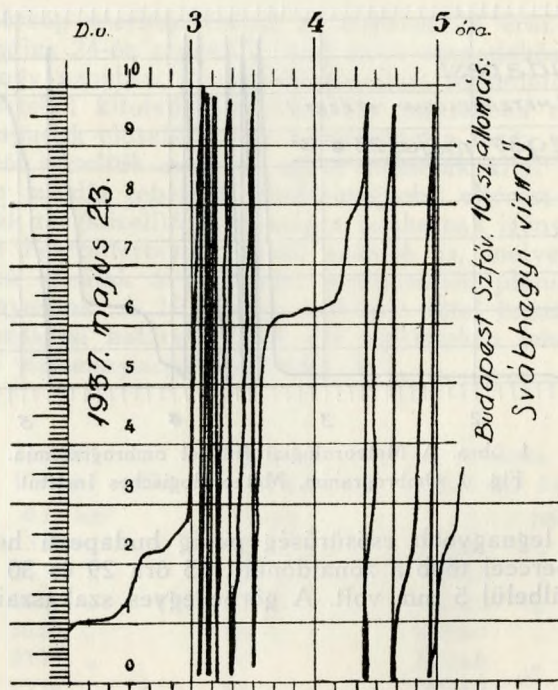
Idő—Zeit	Tartam—Dauer	Esőmennyiség Regenmenge	Esősűrűség Regendichte
13 h 25 m—18 h 0 m	4 h 35 m (275 min.)	91.2 mm	0.33 mm min.
15 h 0 m—18 h 0 m	3 h 0 m (180 min.)	91.0 mm	0.51 mm min.
15 h 20 m—18 h 0 m	2 h 40 m (160 min.)	90.6 mm	0.57 mm min.
15 h 20 m—17 h 30 m	2 h 10 m (130 min.)	87.4 mm	0.67 mm min.
15 h 20 m—17 h 0 m	1 h 40 m (100 min.)	65.8 mm	0.66 mm min.
15 h 20 m—16 h 30 m	1 h 10 m (70 min.)	51.3 mm	0.73 mm min.
15 h 20 m—16 h 0 m	— (40 min.)	49.6 mm	1.24 mm min.
15 h 20 m—15 h 40 m	— (20 min.)	30.5 mm	1.53 mm min.
15 h 25 m—15 h 35 m	— (10 min.)	19.8 mm	1.98 mm min.
15 h 25 m—15 h 30 m	— (5 min.)	12.1 mm	2.42 mm min.
15 h 29 m—15 h 30 m	— (1 min.)	5.0 mm	5.00 mm min.

A felhőszakadás a Meteorológiai Intézet észlelőhelye felett 15 óra 20 perckor indult meg, 1 és $\frac{3}{4}$ órai meg-megszakadó szemérgés után. Leg-

hevesebb volt 15 óra 20 perc és 16 óra között, majd némí ellanyhulás után 16 óra 30 perctől 17 óra 30 percig esett újból jelentékeny sűrűséggel.

Kiegészítésül szolgáljon a svábhegyi vízmű esőregisztráló műszerének a szalagja (5. ábra), mely azonban zónaidőre vonatkozik.

A svábhegyi vízműnél ugyanolyan volt a felhőszakadás lefolyása, mint az Intézetben, itt is 15 óra és 15 óra 10 perc között jegyzett fel a műszer 22.2 mm-t, ami 2.22 mm percenkénti esősűrűséget jelent. Nagyon valószínű, hogy itt volt olyan perc is, amikor az 5 mm-t is felülmuta az eső sűrűsége, ez azonban a görbe zsúfolódása miatt nem állapítható meg. A Belvárosban, a Központi Városházánál 14 óra 50 perc és 15 óra között percenként 2.01 mm állapítható meg, a Kerepesi temetőnél 14 óra 40 és

5. ábra. Svábhegyi ombrogramm.

Fig. 5. Ombrogramm—Schwabenberg.

14 óra 50 perc között 1.59 mm, a Kőbányai vízműnél ismét 14 óra 50 és 15 óra között volt a legnagyobb esősűrűség, 1.46 mm percenként.

Hogy a 11.1 millió tonna víztömeg, mely nagyobbik részben a budai oldalra esett, mit jelent földrajzi szempontból az erózió terén, arra legjobban rámutat *dr. Szilády Zoltán***, aki érdekes képeket közölve, a felhőszakadás emberéletet is követelt pusztításairól számol be a Budapesttől északra fekvő vidéken, Pomáz—Csobánka—Pilisszentkereszt határában. (Pomázon május 23-án 111.2 mm-t mért a Meteorológiai Intézet Szilády Zoltán dr. úr vezetése alatt álló csapadékmérő állomása.) Ha Budapest területén nem is mérték egy állomáson sem 100 mm-t meghaladó mennyi-

** *Dr. Szilády Zoltán*: A pomáz-csobánkai pusztító felhőszakadás. Term. Tud. Közlöny 69. kötet, 1937. évi. 7. szám.

séget május 23-án, ez az elemi csapásszámba menő felhőszakadás a fővárosban is tetemes károkat okozott, különösen a város alacsonyabban fekvő részein. Nem lesz tehát érdektelen, ha erről a szomorú napról ideiktatjuk a *Pesti Hirlap* május 25-i közlésének részleteit:

A vihar pusztítása a város különböző részein nagy kárt okozott, azonban szerencsére emberáldozatot nem követelt. A budapesti mentőknek nem is kellett kivonulniok, de annál többször kérték a tűzoltók segítségét. A tűzoltók tizenöt esetben vonultak ki és hatvankilenc árvízszivattyút bocsátottak a közönség rendelkezésére. A szivattyúk nagy része nemcsak az éjszakai, hanem még a hétfő reggeli órákban is munkában volt. A felhőszakadás okozta sötétséget még fokozta, hogy a város nagy részén a lakásokban, nyilvános helyiségekben kialudt a villany és estig, illetve az éjszakai órákig csak gyertya világított. Több ezer telefonállomás elnémult, huszonöt telefonautomata még hétfőn sem működött. Az átázástól egy Baross-utcai telefonfülke, amelyet gázzal világítanak, felrobbant, sérülés azonban szerencsére nem történt. A főváros csatornahálózata nem bírta elnyelni a rettenetes víztömeget, a víz hetvenkét helyen feltört a csatornákból és elöntötte a pincéket, alagsori lakásokat, és üzlethelyiségeket.

Buda mélyebben fekvő részeire vezető útvonalakon ágakat, fadarabokat, köveket sorodva, zúdult le a szennyes, iszapos víz. A Svábhegyről lerohanó víz eltömte a villamosok váltóit. Helyenkint félméter magasán állt a víz és felyomult az Endresz György-téri házak kapujáig. A víz el is öntötte két földszintes ház udvarát és lakásait. Rengeteg víz hőmpölygött a Németvölgyi- meg a Böszörményi-úton. Az áradat becsapott a mélyebben fekvő házak lakásaiba és a pincéket a legtöbb házban elöntötte. Ezen a környéken nyomban megbénult a forgalom. A Hidegkúti-út 47. számú házat is elöntötte a víz.

A Krisztina-téren és a Döbrentei-téren eltömődtek a villamosváltók, Óbudán, a Kolosy-téren olyan sűrű iszapos áradat borította az úttestet, hogy a gépkocsiközlekedés megakadt. Kelenföld és a Horthy Miklós-körtér lejtős részén lezúduló víz az aluljáróban gyűlt össze.

A rendőrség több helyen elzárta a forgalmat, így a Budafoki-útnak a Lágymányosi-utca és Vercel-téri-út közti szakaszát útbeszakadás miatt kellett elzárni. A Kacsautcának a Medve- és Horváth-utca közti szakaszára annyi iszapot és törmelékelt hordott a vízár, hogy a közlekedés megbénult. A Sikló-utcában csatornarepedés miatt felszakadt az úttest.

A Várhegy Vérmező felé néző oldalán a rengeteg víz meglazította a talajt. A Logody-utca 43. számú egyemeletes házat az emlékezetes csuszamlások ellen mintegy hat méter magas támfal védi a hegyoldalban és a meglazult talaj miatt a fal leomlott. Az Uri-utca 64. szám alatti német követségi épületet a víz elöntötte. A Vízár az Aladár-utca 2. számú ház alagsorában elöntött két lakást.

Elöntötte a víz a Podmaniczky-utcai Máv-kórház alagsorának helyiségét és veszélybe sodorta a gépházat. Víz hatolt be a Korong-utca 34., 40., 42. számú házak földszinti lakásaiba. Víz alá került az Andrássy-út 87. számú ház minden pincehelyisége. A Vörösmarty-utca 30. számú ház padlása megtelt vízzel, a mennyezet átázott és a második emeleti lakásokba is víz hatolt be.

A Teréz-körút 47. számú házban levő Westend-kávéház alagsorát elöntötte a víz és a mellékhelyiség oldalfala beomlott.

Víz alá került a Levag-utca 18. számú házban levő Fővárosi Nyomda, a József-körút 8. számú házban levő Simplon-kávéház alagsora, a Lövvölde-tér 12. számú ház minden pincehelyisége, a Podmaniczky-utca 87. számú ház liftürege és minden pincehelyisége, az Aradi-utca 8. számú házban levő Globus-nyomda helyisége a gépekkel együtt, az Eszéki-út 8., a Daróczy-út 54—56., a Soproni-út 36., a Badacsonyi-út 23., a Ferenc József-rakpart 3. számú házak alagsora. Beázott az Árpád-utca 11. számú ház

negyedik emeletén levő panzió mennyezete. A víz öntötte el a XI. kerületi kapitányság alagsorát, a 88-as számú rendőrőrszobát és a Fő-utca 37-c. számú ház pincéjét.

A Csengery-utca 6. számú házban a negyedik és harmadik emelet annyira beázott, hogy elrendelték a lakók kilakoltatását. A Lipót-körút 5. számú ház két lakásában és a Sziget-utca 5—7. számú ház legfelső emeletén több lakás beázott. A Szondy-utca 11. számú házban falak repedeztek meg és az elöntött pincék lakóit kilakoltatták. Beázott a Dob-utca 3. és a Greguss-utca 7. számú ház legfelső emelete, továbbá a Lipót-körút 12. és a Kazár-utca 10. számú házak több mennyezete. Az egyik harmadikemeleti lakásból kiköltöztetik a lakókat. Átázott a mennyezet a Paulay Ede-utca 13., a Csengery-utca 26. és a Király-utca 27. sz. házban. A Csengery-utca 1 számú házban a víz elöntött egy pinceiakást. Elöntötte a víz a Jósika-utca 2. számú ház lakásait is, a lakókat innen is kiköltöztették.

A Podmaniczky-utca és Aréna-út sarkán levő aluljárót annyira kiöntötte a víz, hogy megakadt minden forgalom. A B. J. 914. rendszámú autótaxi hosszabb időre benragadt az aluljáró előtt összegyűlt vízben. A gépkocsi vezetője még idejében kimenekült a kocsiból. Félméteres víz öntötte el a Bajza-utca és Váci-út közti alagút-aluljárót is. Víz alá került a Vilma királynő-úti Glück-szanatórium alagsora. Az Angol-Magyar Bank Vilmos császár-út 32. számú palotájának pincéjében átnedvesedtek a villamosvezeték kábelelei, rövidzárlat támadt. Tűzoltók vonultak ki és kikapcsolták az áramot. Az Athenaeum-nyomda pincéjében elpusztult száz mázsa rotációs papír.

A vasárnap délutáni felhőszakadás következtében az elöntött pincékben elhelyezett transzformátor-állandóságok nagy számban víz alá kerültek. E miatt az elektromos áramszolgáltatásban zárlatok támadtak és lekapcsolták a transzformátoros állomásokot tápláló kábelhálózatokat.

Az Elektromos Művek hálózatán harmincnél több transzformátor-állomást öntött el a víz olyan mértékben, hogy a visszakapcsolás lehetetlenné vált. Természetesen ez nem ugyanennyi házat, hanem a transzformátor-állomásokot tápláló kábelhálózat házaikat is jelenti, vagyis körülbelül tízszer annyi transzformátor-állomást kellett előbb felülvizsgálni.

A Hegedüs Sándor-utca és a Hunyadi-tér környékén levő kábelszakaszon hat állomás közül öt mintegy másfél méter mély víz alá került.

A felhőszakadás a kirándulók ezreit érte utól a Dunán. A parti őrségek szirénajelzéssel és vészjelzőgömbök felhúzásával figyelmeztettek mindenkit a közeledő veszedelemre. Az evezősöknek sikerült is megmenekülniök, csupán néhány csónak ment tönkre. A partfürdőkben is nagy riadalmat okozott a felhőszakadás.

Összefoglalva az elmondottakat látjuk, hogy május 23-án a fővárost ért pusztító felhőszakadás annak a nagyméretű hűvösebb levegőbetörésnek volt a következménye, mely az ország nagy részében már május 22-én is 40—60 milliméteres csapadékkal járó zivataros esőket okozott. Május 22-én még a magasabb rétegekben nem történt meg a teljes légkicszerélődés, tehát a hűvösebb beáramlás után a légrétegek függőleges hőmérsékleti egyensúlya ingatag (labilis) maradt. Ezen ingatag állapot következtében május 23-án a déli órákban új, heves zivatarképződés indult meg. A zivataros esők Mór—Alcsut—Budapest—Szolnok—Mezőtúr—Békéscsaba-vonalon léptek fel, e vonalon kívül még Kecskemét és Salgótarján környékén volt jelentős zivataros eső. Az ország északkeleti része szárazon maradt. Az említett északnyugat-délkeleti irányú területsáv fölé a kora délutáni órákban, mely zivatarképződés szempontjából a legkritikusabb idő, újabb hidegfront érkezett észak felől. Ennek a frontnak a hevessége valószínűleg a Budapest-környéki domborzati viszonyok következtében fokozódott annyira, hogy a légkör függőleges átrendeződése jelentékenyen erősebb kísérőjelenségek mellett zajlott le.